

Saksbehandler, dir. telefon:
Johnny Sagerup, 77172009

Deres ref.:

Fylkesmannen i Troms
Postboks 6105

9291 TROMSØ

FYLKESMANNEN I TROMS	
S.nr. 12/230	Dok.nr. 32
12 DES. 2012	
Ark.kode	60
Saksbeh.	EPE

**MELDING OM POLITISK VEDTAK - KOMMUNEANALYSE 2012 -
SJUMILSTEGET**

Levekårsutvalg behandlet i møte 26.11.2012 sak 54/12.

Følgende vedtak ble fattet:

1. Levekårsutvalget godkjenner arbeidet med kommuneanalysen 2012 og tar den til orientering.

Enstemmig.

Med hilsen **SALANGEN KOMMUNE**
Sentraladministrasjonen

Wenche Pedersen
Wenche Pedersen
Ktr.fagarbeider

Kopi til: Astafjord barneverntjeneste, v/Anne Grete Aanes

OMMUNEANALYSE 2012

STEG 1 MEDBESTEMMELSE

1. *Hvilke organer og systemer har kommunen etablert der barn kan utøve medbestemmelse? Hvem foreslår saker og hvilke saker behandles der?*

Salangen kommune har etablert eget Ungdomsråd. Ungdomsrådet har møte og talerett i folkevalgte organer som underutvalg og kommunestyre. I tillegg har de jevnlig avtaler/møter med ordfører. De behandler egne saker og får oversikt over kommunestyret og innstillende organers saksliste. Det er en stilling (40 %) kommunalt ansatt som jobber opp mot ungdom og som blant annet er sekretær for ungdomsrådet.

2. *Hvordan sikrer kommunen opplæring knyttet til ungdomsråd eller andre organer som barn deltar i?*

Kommunen har ikke noe eget opplæringstilbud for ungdomsrådet, men ungdomsrådet får tilbud om å delta på relevante skolingstilbud som tilbys av andre.

3. *Hvordan sikrer kommunen at barnas interesse etter plan og bygningslovens samfunnsdel og arealdel, eller rundt konkrete planer som angår barn?*

Ungdomsrådet er høringsinstans når det gjelder slike planer. Barn og unges representant skal være involvert i disse planprosessene. Som eksempel kan nevnes at Salangen kommune for tiden totalrenoverer Salangen skole. Her har elevrådet deltatt i planprosessen, og er fortsatt med i brukerutvalget på skolen.

4. *På hvilken måte sikrer kommunen at barn blir hørt når kommunen tar avgjørelser som angår dem personlig?*

Det er kultur for å høre barn i forhold til beslutninger som angår dem personlig. Kommunen følger selvfølgelig barns rettigheter i forhold til særlover.

5. *Hvordan kan kommunen sikre at barnas rett til medbestemmelse blir reell?*

Den beste måten kommunen kan sikre at barns bestemmelser blir reell er at kommunen tar på alvor barns innspill i saker som angår dem. Det er også viktig å forankre barns medbestemmelse i kommunens styringsdokumenter. Det er viktig å få barns stemme inn tidlig i prosesser som angår deres hverdag.

STEG 2 GOD OMSORG

1. *Hvilke tiltak har kommunen etablert for å styrke foreldrenes mulighet til å få informasjon om og tilgang til råd eller nødvendige tjenester som kan styrke dem i foreldrerollen?*

Kommunen har etablert TEFBUS, som er et samarbeidsforum hvor representanter for ulike tjenester for barn og unge møtes hver 6. uke. Faste deltakere på disse møtene er representanter for helsestasjonen og den/de deltakende barnehager og skoler, representanter for barneventjenesten, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og psykiatritjenesten. TEFBUS har fungert i over 20 år. Her drøftes først og fremst enkeltsaker. Ut over dette er det tema, informasjonsutveksling tjenesten imellom, drøftinger og planlegging av tverrfaglige tiltak i kommunen. Kommunen har også utarbeidet en brosjyre til foreldre som har barn med nedsatt funksjonsevne. I brosjyren er det oversikt over relevante tjenester, hvilken hjelp de kan tilby og telefonnummer til dem. Ovennevnte brosjyrer er tilgjengelig på helsestasjonen, i barnehagene, og ellers hos de etatene som jobber med barn og unge. I Salangen er det lav terskel for å opprette ansvarsgruppe rundt barn med sammensatte behov/utfordringer.

Helsesøster har faste dager på alle skolene i Salangen. Det er et spesielt fokus på de mindre barna. Dette er en tilgjengelig tjeneste som blir mye brukt av barna. Helsesøster følger opp med kontakt med foreldre og øvrig hjelpeapparat ved behov. Ut over dette gjennomfører Salangen skole, programmet, Zippis venner, som er et helsefremmende program i barneskolen. Her er det også en foreldredel som er nettbasert. Forrige skoleår inviterte skole og helse alle foreldre til barn i 9. klasse til

foreldreveiledning gjennom programmet, kjærlighet og grenser. Barna og foreldrene gjennomgår de samme temaene. Det er planlagt at dette heretter skal gjennomføres for 7. trinn hvert år.

- 2. Hvilken oversikt har kommunen over behovet hos foreldrene og hvilken vurdering foreligger av om tiltakene i den sammenheng er "egnet bistand"?*

For barn med tiltak i hjelpeapparatet, evalueres tiltakene enten i ansvarsgruppa eller i møter med barn og foreldre. Ut over dette er vi avhengig av at foreldre og barn gir tilbakemelding om de tiltakene de har.

- 3. Hvordan sikrer kommunen at de kommunale tjenestene evner å samarbeide og samhandle om å gi hjelp til barn og foreldre etter prinsippet om tidlig intervensjon?*

Dette sikres gjennom faste møter i TEFBUS. I enkeltsaker sikres dette gjennom ansvarsgruppemøter for de barna som har det.

- 4. Hvilke tverretatlige kompetansetiltak har kommunen etablert for å sikre at ulike tjenester (herunder også skole og barnehage) kan avdekke problemer, samt undersøke, igangsette og evaluere tiltak som igangsettes?*

Viser her til punkt 1 om TEFBUS sin funksjon og rolle. TEFBUS reiser sammen på kurs/konferanser. Det har vært felles skolering i kommunen. Tema har vært, barn av psykisk syke foreldre, TAKT som står for, tilrettelegging av det kommunale tilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne og deres familier og rus. Kommunen har fokus på tidlig innsats i alle etater. Barnehagene har utarbeidet en plan for tidlig innsats i forhold til språk og sosial kompetanse. Barnehagene deltar i et regionalt samarbeidsprosjekt. Det er felles skolering i kommunens for bruk av TRAS. Dette er en observasjonsmetode for språkutvikling for barn mellom 2 og 5 år. Salangen er en liten oversiktlig kommune. Barnevern og PPT er organisert i interkommunale tjenester. Dette fører til nettverk på tvers av kommune, overføring av kunnskap og rutiner. Dette fører til god kompetanse i våre tjenester.

- 5. I hvilken grad samarbeider kommunen med frivillige organisasjoner, Inn På Tunet mv. for å sikre gode oppvekstkår for barna?*

Barneverntjenesten bruker Inn På Tunet som et forebyggende hjelpetiltak i enkeltsaker. Skolen bruker dette tilbudet som undervisningstiltak fore enkeltbarn. Når det gjelder idrettshallen, er det gratis å leie hall når det gjelder grupper med barn og unge. Disse blir prioritert foran voksne. Ut over dette samarbeider kulturkontoret med frivillig lag og foreninger på det som går på tilskuddformidling og hjelp til søknad om diverse tilskudd.

6. *Hvordan sikrer kommunen, herunder NAV, at barnas særlige behov for bistand eller tiltak rettet mot barna selv, blir særlig vurdert når foreldrene søker bistand?*

Det er alltid fokus på barna når foreldre søker hjelp. I samtaler med brukerne er det fokus på barna. Det er ikke praksis på NAV å ha egne samtaler med barna til de som søker hjelp. Dette er praksis i barneverntjenesten.

7. *Hvordan sikrer kommunen at tjenestene har faste rutiner og samarbeid som kan bidra til å avdekke og samordne barns særlige behov for tiltak som kan bedre deres levestandard og mulighet for å delta i samfunnet på linje med andre barn?*

Viser til tidligere beskrivelse av TEFBUS. NAV har fast samarbeid med barneverntjenesten når det gjelder enslige mindreårige flyktninger. Dette for å sikre en god overgang fra barneverntjenesten til NAV. Ut over dette har ikke NAV er formalisert samarbeid med andre tjenester som jobber med barn. NAV sitter i ansvarsgrupper i enkeltsaker.

8. *Har kommunen planer eller konkrete tiltak som kan ivareta barn og unges boligbehov i forhold til et trygt nærmiljø?*

Det er et nært samarbeid mellom NAV, barneverntjenesten og Boligstiftelsen. Boligstiftelsen skal prioritere vanskeligstilte. Sårbare familier med barn prioriteres foran familier uten barn. Boligstiftelsen søker å bosette familier ut fra best egnet beliggenhet samt at størrelsen på boligen er i forhold til antall familiemedlemmer.

STEG 3 SÆRSKILT VERN OG STØTTE

1. *Hvordan sikrer kommunen at barn, uavhengig av hvilken kommune som har foretatt plasseringen, får tilstrekkelig oppfølging i barnehage eller skole, fra helse-, sosial- eller barneverntjenester?*

Barn som er plassert i fosterhjem i Salangen får samme oppfølging som andre barn i kommunen. Dette ut fra deres individuelle behov. Det opprettes ansvarsgruppe ved behov.

Når det gjelder enslige mindreårige (EM) flyktninger får de oppfølging fra miljøtjenesten i kommunen. Miljøtjenesten har månedlige samarbeidsmøter med skolen. Det er ansvarsgrupper rundt alle bosatte EM og de har møter minimum to

ganger pr år. Det er dannet et tverrfaglig forum som heter, Flyktningeforum, som har møte en gang pr måned. I disse møtene drøftes generelle og spesielle problemstillinger som kommer opp.

- 2. Hvordan sikrer kommunen at tilsynsførerne for barn i fosterhjem er kompetent, at tilsynet utføres i tråd med sentrale retningslinjer og at det gjøres en periodisk vurdering av barnets tiltak?*

Det er det individuell opplæring og veiledning ved oppstart av oppdraget, og senere ved behov. Alle tilsynsførerne får tilbud om kurs når Bufetat arrangerer slike. Dette er ca en gang i året. I barneverntjenesten har vi årlig gjennomgang av tilsynsbarna og om alle rapportene er kommet inn.

- 3. På hvilken måte sørger kommunen for at barna kan ha kontinuitet i oppdragelsen og kontakt med sin biologiske familie og sitt tidligere nettverk?*

Samværsplaner settes opp årlig for fosterbarn som er plassert av Salangen kommune. I flere saker er det faste møter mellom saksbehandler, biologiske foreldre og fosterforeldrene. Her utveksles informasjon om oppdragelse, rutiner, hva barnet gjør, opplever og hva som skjer på samvær. I saker der søsken er plassert i ulike fosterhjem, er det planer for søskentreff. Ut over dette varierer det fra sak til sak hvor mye kontakt fosterbarna har med øvrig biologisk familie. I noen saker er det ikke regulert, mens i noen saker, der fosterbarna sliter med alvorlige reaksjoner, er kontakten planlagt og regulert.

EM får hjelp til å søke opp foreldre via Røde Kors oppsporingstjeneste og Flyktningehjelpen. De får ukentlig låne telefon for å ringe familie/nettverk i hjemlandet eller der de oppholder seg. Når de finner igjen familien får de hjelp/informasjon om hvordan søke familieforening.

- 4. Hvordan sikrer kommunen at det er et tilstrekkelig samarbeid med tanke på å hjelpe barna i tida frem til 18 årsdagen og senere frem til fylte 23 år?*

Vi gir tilbud om ettervern etter fylte 18 år. Dette gjelder også EM. Vi er bevisst på å evaluere tiltak og planlegge ut fra ungdommens behov hva som skal skje. Vi tilbyr hjelp til å kontakte andre instanser som ungdommen har behov for å ha kontakt med. Vi tilbyr fortsettelse med ansvarsgruppe hvis ungdommen samtykker. Dette gjelder også EM så lenge de har vedtak om tiltak i barneverntjenesten.

STEG 4 VERN MOT VOLD OG OVERGREP

- 1. Hvordan sikrer kommunen at det bygges opp god nok kompetanse for å møte alle former for vold og overgrep overfor barn i kommunen?*

Det er fokus på dette tema i det tverrfaglige forumet (TEFBUS) i kommunen. Vi deltar jevnlig på kurs med tema, vold og overgrep. Dette gjelder deltakerne i TEFBUS samt andre ansatte som jobber med barn og unge i kommunen. Vi har en lav terskel for å drøfte saker med politi, barnehuset og, RVTS. Alle ansatte i barneverntjenesten, alle ansatte på helsestasjonen samt flere ansatte fra barnehagene og skolen deltok på årets barnevoldskonferanse i Tromsø.

2. *Hvilke planer, rutiner eller systemer har kommunen etablert som kan sikre avdekking av, melding om og faglig bistand til barn som utsettes for vold? Er det system for rullering av disse?*

Barneverntjenesten følger veiledere utgitt av departement og helsedirektoratet i saker som omhandler vold og overgrep. Når slike saker kommer til barneverntjenesten har vil klare rutiner for hva vi gjør videre. Barnehagene har kriseplan som omhandler vold og overgrep. Salangen skole opplyser at ved mistanke om vold og overgrep rapporteres dette til rektor som igjen kontakter helse og barnevern.

3. *Hvordan sikrer kommunen at barna i kommunen vet hvor de kan henvende seg hvis de ønsker å ta opp vold som har rammet dem selv eller noen de kjenner?*

Helsesøster har faste dager på alle skolene i Salangen hver uke. Hun er rundt i alle klassene og informerer om tjenesten. Barna kan gjøre avtaler direkte med helsesøster eller via lærer. Barna får informasjon om at de kan komme til henne for å prate om helsemessige forhold, bekymringer, vanskelige hendelser etc. Det henger plakater med telefonnummer til alarmtelefonen for barn og unge hos barneverntjenesten og på helsestasjonen.

4. *Hvordan vil kommunen beskrive samarbeidet på dette området med instanser utenfor kommunen?*

Viser til pkt. 1 om samarbeid med politi, barnehuset og RVTS. Når det gjelder EM, samarbeider kommunen også med KOM innenfor politiet som står for, koordineringsenheten for offer for menneskehandel.

STEG 5 FULLVERDIG LIV

1. *Hvilke råd/ organer / koordinerende enheter har kommunen etabler for barn og unge som har behov for langvarige og koordinerte tjenester og hvordan sikres at disse barna har effektiv adgang til slike tjenester? Hva viser evt. brukerundersøkelser?*

- Det er i år opprettet kommunalt råd (tidligere var det sammen med Bardu) for mennesker med nedsatt funksjonsevne. De skal også gi uttalelser og jobbe med saker som angår barn.
- TEFBUS- tverrfaglig forum for barn og unge i Salangen.
- Rehabiliteringskoordinator er koordinerende enhet og er ansvarlig for at alle som har behov for individuell plan får utarbeidet dette. Vedtak om IP og personlig koordinator fattes i omsorgsteamet. Utstrakt bruk av ansvarsgrupper. Møter 6-8 ganger i året for koordinatorene for IP og ansvarsgrupper.

Utfordring: Iverksette vedtak om avlastning og støttekontakt tar ofte lang tid og det er uheldig for barn og foreldre- personellutfordring.

Det er ikke gjort brukerundersøkelser.

2. *I hvilken grad har kommunen tilrettelagt tilbudet slik at funksjonshemmede barn har tilgang til offentlige bygg, slik at de kan nyttiggjøre seg tilbudene på linje med andre barn?*

De fleste offentlige bygg er framkommelig for rullestolbrukere, men kommunehuset har trapper og er ikke tilrettelagt. Teleslynge finnes på sykehjem, NAV, kulturhus og kirke. Salangen skole er under renovering. Idrettshall er nylig renoverert og tilfredsstillende krav i henhold universell utforming.

3. *Hvordan arbeider kommunen for å forhindre at barn med funksjonsnedsettelse utsettes for diskriminering i forbindelse med sosial integrering?*

Skolen har hele tiden fokus på skolemiljøet. Zippys venner blant de yngste og "Alle har en psykisk helse" blant de eldste. Skolen har startet et treårig prosjekt der det jobbes med læringsmiljøet. Disse arbeidsmåtene er med på å hindre diskriminering fordi de fokuserer på hvordan vi forholder oss til hverandre.

4. *Hvordan sikrer kommunen at prinsippet om universell utforming innarbeides i kommuneplanarbeidet?*

Det er krav til universell utforming i lovverket (blant annet byggt teknisk forskrift, Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven). Det er en selvfølgelig del av planleggingsarbeidet ved gjennomføring av prosjekter.

STEG 6 GOD HELSE

1. *Hvordan sikrer kommunen at alle barn kan leke og ferdes trygt mellom hjem, skole og fritidsaktiviteter?*

Utfordring: Manglende sykkel- og gangsti utover selve sentrum. Strekning fra krysset Laberg – sentrum - Salangsverket. Det er også manglende lysforhold langs veien utover sentrum.

Positivt: Leke og ferdes trygt. Skolekyss for alle som bor utenfor sentrum.

Leke: Inspeksjon i friminutter og godkjente lekestativer

2. *Hvordan kan kommunen legge til rette for at alle barn kan være fysisk aktive ut fra sine forutsetninger, både i skole og fritid?*

Positivt: Kommunen har et renovert basseng. Ansatte i kommunen har utarbeidet og klargjort et prosjekt ”Ung fysak i skolen” som omhandler et fysisk tilbud for inaktive barn/unge fra 4 klassetrinn. ”30-Trimmen” omhandler friluftsliv der det er gjort ulike grep for å nå flere.

Utfordring: Kommunen har lite ressurser til å ha drift i bassenget. De har heller ikke ressurser for å gjennomføre et ferdig fysisk tilbud ”Ung fysak i skolen”.

”30-Trimmen” er lite tilrettelagt til barn, bør justeres i forhold til at det per i dag stiller like krav til en 5 åring som til en 30 åring.

Lite tilrettelagt tilbud for aktiviteter til barn i aldersgruppe 15 år og oppover. For eksempel manglende videreutvikling innen turn.

Ingen tilrettelegging for aktivitetstilbud for barn og unge med ekstra behov. Med dette menes de barn som ikke klarer å følge vanlig aktivitetstilbud.

Ingen aktivitetstilbud spesielt rettet mot overvekt. De siste 2 årene har det heller ikke vært Idrettskole i Salangen skole

3. *Hvordan sikrer kommunen at den har oversikt over de viktigste lokale utfordringene som gjelder barn og unges helse og trivsel?*

Positivt: Tilegnet 80 % helsesøsterstilling fra 1. - 10. klasse (tjenesten ligger under lovpålagt tjeneste). Kommunen har takket ja til å være med i helseundersøkelse "Barns vekst i Norge" i forhold til vekt/fedme-problematikk. Kommunen har enkelte samarbeidsmøter som for eksempel TEFBUS (inkludert barnehage og skole) og ansvarsgruppemøter. Innføring av LP-metode i skolen.

Utfordringer: Manglende overordnet tilsyn/krav/pålegg for prosedyrer til ulike etater som jobber med barn.

4. *Hvordan ivaretar kommunen barn og unge i rusmiddelplaner og tiltak overfor pårørende eller tiltak overfor barn og unge selv?*

Positivt: Vinter 2012 gjennomførte helsestasjonen familieveiledningsprogram "kjærlighet og grenser" i et klassetrinn på ungdomsskolen. Kommunen har sertifisert 4 kommunale ansatte for å kunne gjennomføre dette programmet.

Utfordringer: Det er per i dag vanskelig å få omplassert ressursene slik at "kjærlighet og grenser" kan bli gjennomført årlig. Kommunen har ingen Ruskonsulent.

5. *Hvordan sikrer kommunen at det er fokus på planer og tiltak for å styrke barns psykiske helse?*

Positivt: Opprettelse av Skolehelsesøsterstilling 2010, barn og unge har tilbud om samtaler. Det er fra høsten 2012 utvidet tilbud til ungdom i videre gående skole. Zippys venner i skolen pågår fortsatt.

Utfordringer: Kapasitet er en utfordring, prosedyrer og personalressurser er redusert i forhold til å få gjennomført ulike tiltak. Helsesøster har 100 % stilling tilknyttet asylmottak og bosatte asylsøkere. Antallet bosatte enslige mindreårige har økt betydelig de siste år (over 40 bosatt enslige mindreårige ungdommer i kommunen), ingen økning av helsesøster stilling i forhold til disse.

Den psykiatriske handlingsplan er utgått på dato, den er i tillegg i liten grad fulgt opp.

I psykiatritjenesten er det blitt fjernet (omplassert til en annen avdeling) en 100 % stilling, når opptrappingsplanen for psykisk helse utløp. Det er derfor per i dag to 100 % stillinger i psykiatritjenesten. Dette medfører store utfordringer til å gjennomføre tiltak basert på psykisk helse for barn og unge.

6. *Hvordan sikrer kommunen at barn og unges rett til helsetjenester ivaretas gjennom et godt nok helsestasjons- og skolehelsetjenestetilbud?*

Positivt: Skolehelsesøstertjeneste fra 2012 er utvidet tilbud til ungdom på videregående skole.

Utfordringer: Helsesøsterstilling er enda ikke tilstrekkelig da det er ca 40 nyetablerte enslige mindreårige i kommunen.

7. *Hvordan sikrer kommunen et reelt kommunalt tilbud om habilitering og rehabilitering til barn og unge?*

Positivt: Ekstra tiltak i skolen, støttekontakt, rehabiliterings koordinator 50 %

Utfordring: Oppfylle vedtak som er fattet i kommunen, og følge disse opp. Oppdrive personer til støttekontaktordningen.

Kommunen har manglende tilbud som spesialhelsetjenesten anbefaler når barn og unge har vært til utredning som for eksempel, ridning og bassengtrening.

Det er liten ressurs i psykiatrilhelsetjenesten til kartlegging av hjelpebehov og oppfølging av utredning og behandling.

STEG 7 GOD UTDANNING

1. *Hvordan sikrer kommunen – gjennom et tverrfaglig samarbeid, at barn som pedagogisk eller sosialt har behov for ekstra oppfølging i barnehage og skole, får slik oppfølging?*

- Kartlegging i barnehagene, Alle Med, Tras
- Tidlig innsats planen
- Kartleggingsprøver i skolen
- Bekymringsmeldinger

- Henvisninger
  - Tefbus
  - Enkeltvedtak
  - Ansvarsgruppemøter vedrørende det enkelte barn i samarbeid med foreldre
2. *I hvilken grad har kommunen rutiner eller kompetanse på å kartlegge risikobarn i barnehage og skole og treffe tiltak overfor denne gruppen?*
- Tidlig innsats plan 2012 – 2016
  - Kompetanseheving på kartleggingsverktøy
  - Barnesamtaler i barnehagene i forkant av foreldresamtalene høst og vår
  - Elevsamtaler
  - Fører fraværstatistikk i skole og barnehage
  - Inspeksjoner
  - Måltider barn og voksne sammen
  - Bekymringsmeldinger
  - Faglige tester
  - Plan/veileder for barn med nedsatt funksjonsevne
  - Samarbeidsplan barnehager - barnevern
3. *Hvordan sikrer kommunen, som skole og barnehagemyndighet, tiltak for å styrke det psykososiale arbeidsmiljøet/forebygge mobbing blant barna både i skole, barnehage og i barnas fritid, eventuelt i samarbeid med frivillig sektor?*
- Mobbeplan
  - Opplæringsplan § 9, varslingsplikt
  - Kriseperm for barnehage og skole
  - ”Alle har en psykisk helse” (undervisningsopplegg)
  - Samarbeid med barnevernet
  - Barnevernet samarbeider med de frivillige
  - ”Zippis venner” – pedagogiske opplegg på sosial kompetanse i skolen
  - ”Du og jeg og vi to”- pedagogisk opplegg på sosial kompetanse i barnehagene
  - Barnesamtaler i alle barnehagene
4. *Hvordan sikrer kommunen kompetanseutvikling og tverrfaglig samarbeid rundt barnehage og skolebarns helse?*
- Kontroller på helsestasjonen
  - Tefbus – tverrfaglig fora med helse, psykiatri, barnevern, PPT, skole og barnehage
  - Flyktningeforum
  - MER – ambassadører i Laberg barnehage (sukkerfri barnehage)

- Ansvarsgrupper rundt barn
  - Samarbeid med helsestasjon, tannhelsetjenesten osv
  - Kompetanseplan for kommunen
5. *Hvordan sikrer kommunen at det er oppdaterte beredskapsplaner i hver enkelt skole og barnehage og at disse henger sammen med kommunenes overordnede kriseplan?*

Kriseperm for barnehage og skole (personalomsorg) som omhandler:

- Sykdom og ulykker
  - Seksuelle overgrep
  - Vold og uønsket adferd
  - Mobbing
  - Utsatte barn
  - Andre alvorlige hendelser
  - Barnehagene har i tillegg en egen kriseplan for barnehagene ved sykdom, ulykker og død (1995).
6. *Hvilken praksis og utviklingsmål har kommunen for samarbeidet mellom hjem og barnehage/skole?*

- Foreldresamtaler
- Foreldremøter
- FAU (foreldreutvalg for skoler)
- FUB (foreldreutvalget for barnehager)
- Samarbeidsutvalg for barnehagene
- Skolens Arbeidsmiljøutvalg
- Kommunikasjon via ukeplaner og Fronter på skolen
- Kommunikasjon gjennom månedsplaner og årsplan for barnehager
- Daglig kontakt i barnehage i bringe og hentesituasjoner
- Foreldremedvirkning i barnehagen, skal ha tett samarbeid
- Vurderingsrutiner fag og sosialt på skolen
- Kartleggingsverktøy og observasjoner i barnehagen i samarbeid med foreldrene

Utviklingsmål:

- Formålsparagrafen i barnehageloven
- Opplæringsloven

1. *Hvilke planer og tiltak har kommunen, i skolen eller tverrfaglig for å forebygge frafall i den videregående skole? Hvordan virker disse?*

- ”Ny GIV” ny type pedagogikk som er retta inn mot de svakeste elevene i siste halvdel i 10ende.
- Tidlig innsats, kvalitetsplan med tiltak for barnehagene og skolene i kommunene
- Rådgivningsarbeid
- Skolebesøk
- Utplasseringer på arbeidsplasser

2. *Hvilken oversikt har kommunen over antall og bakgrunn for de barna som kommer fra andre religiøse, språklige og etniske minoriteter i kommunen, herunder samiske barn?*

- Elevlister
- Barnehagelister
- Kommunen har ikke noen overordna oversikt over dette.
- Årsrapporter til fylkesmannen

3. *Hvordan sikrer kommunen at disse barna får brukt sitt språk og utøve sin kultur i barnehage, skole og fritidsaktiviteter, evt. i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, Inn på Tunet mv?*

- Har ikke morsmåslærere
- Akseptere deres kultur
- I barnehagene for eksempel Afghansk dag der foreldrene kan komme og lage mat fra hjemlandet, utstilling fra deres kultur
- Forut prosjekt, pedagogisk opplegg barn fra andre land
- Sikrer at samiske barn får samisk opplæring
- Ikke praksis i skolen at barn fra etniske minoriteter får utøve sitt språk og kultur.

4. *i hvilken grad er barnehager, skoler, eller kommunenes kulturskole et reelt tilbud som kan fange opp barnas ønsker om å delta i kulturell og kunstnerisk virksomhet?*

- Rammeplan for barnehagene med de ulike fagområdene
- Kunst og håndverk på alle klassetrinn
- Musikk
- Kroppsøving
- Kulturelle skolesekken
- Samarbeid gjennom Panorama prosjektet
- UKM
- Medvirkning

5. *Hvordan sikrer kommunen at man ved planer og tilrettelegging, stimulerer til bruk av lokaler eller områder for lek og kulturell utfoldelse, eventuelt i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, herunder idretten?*

- Utlån av Idrettshall
- Preparerte skiløyper
- Samarbeid med SIF-Astafjordhallen
- Utleie av kulturhus
- Rockebingen
- Ungdomsklubb

OPPSUMMERING

Positive endringer siden 2009

- Etablering av ungdomsråd i Salangen
- Økning med ei helsesøsterstilling i kommunen. Skolehelsetjeneste har en dag pr uke på de ulike skolene, også på Sjøvegan videregående skole.
- Kommunen har sertifisert 4 ansatte for å gjennomføre familieveiledningsprogrammet, "Kjærlighet og grenser". Programmet startet opp vårhalvåret 2012. Målet er at programmet skal gjennomgå hvert år for 7. klassingene og deres foreldre.
- Evaluering med påfølgende endring i TEFBUS. Fokus på å komme inn tidligere når det er bekymring rundt barn og deres familier, samt ha foreldre med fra starten av i drøftinger.
- Høsten 2009 startet Salangen skole opp programmet, Zippys venner, som er et undervisningsprogram for 1. til 4. årstrinn Programmet har til hensikt å styrke barnas sosiale ferdigheter og utvide deres mestringsrepertoar slik at de kan takle problemer i hverdagen på en bedre måte.
- Innføring av LP-modellen på Salangen skole. LP står for læringsmiljø og pedagogisk analyse. LP-modellen er det innført i hele Indre Midt-Troms. Dette bidrar til større faglige nettverk og tyngde bak gjennomføringen av prosjektet.

- Det er laget en plan for ”Tidlig innsats 2012 -2016”. Målet er å forhindre frafall i videregående skole. For å nå målet er det fokus på tidlig innsats i barnehagene med blant annet kartlegging av språk og sosial kompetanse. Dette er et regionalt prosjekt for Indre Midt-Troms.
- Turkonkuransen, 30-trimmen, som har turmål i Salangen og nabokommunen, Lavangen. 30-trimmen ser ut til å ha bidratt til en trimbølge i disse to kommunene.

Negative endringer siden 2009

- Det er få førskolelærere i kommunen.
- Prosjektet, ”Lavterskel barnevern inn i skolen”, LABAN, ble ikke videreført når prosjektmidlene tok slutt.
- Det er vansker med å finne støttekontakter og avlastere til barn med funksjonshemminger. Dette som innebærer at flere barn som har vedtak om tiltak ikke får denne tjenesten likevel.
- Stort behov for sykkel og gangstier utenfor sentrumsområdet.
- Bassenget er nyrenovert, men det er ikke ressurser til at dette er et aktivitetstilbud på fritiden for barn og unge.
- Det er utarbeidet og klargjort program ”Ung fysak i skolen”, men det er ikke ressurser for gjennomføring.
- Det mangler et kommunalt tilbud for barn med overvektsproblematikk.
- Det er få eller ingen morsmålsundervisning i skolen. Det er heller ikke praksis i skolen at barn fra etniske minoriteter får utøve sitt språk og sin kultur i skolen.

Endringer og resultater av tiltak som er delfinansiert av prosjektskjønnsmidler fra Fylkesmannen

Salangen, Lavangen og Gratangen ble i juni 2008 tildelt prosjektskjønnsmidler fra Fylkesmannen til gjennomføring av prosjekt med lavterskel barnevern i grunnskolen. Hovedmålet var å sette inn ressurser i skolen slik at barn og unge kan få faglig hjelp før problemer får utvikle seg. Når det gjelder endringer og måloppnåelse vurderte de ansatte som jobbet i prosjektet følgende:

- Prosjektet har kartlagt omfang av behov i den enkelte kommune i forhold til problematikk i skolen.
- Prosjektet har startet med utarbeidelse av metoder for tidlig intervensjon med lærere, elever, foreldre og samarbeidspartnere
- Prosjektet har evnet å fanget opp barn og unge som sliter i dag, og gi dem hjelp

- Prosjektet har gjennom bruk av metoder som miljøterapeutene innehar eller har utviklet kunne være med å bidratt til å snu negativ utvikling hos barn og unge, som igjen gir grunnlag for lavere antall meldinger på sikt til barneverntjenesten
- Prosjektet har bidratt til økt informasjon og kunnskap om barnevernets arbeid i kommunene
- Prosjektet har bidratt til bedre kontakt mellom foreldre – barn – skole – hjelpeapparatet for øvrig
- Prosjektet har evnet å fange opp de utfordringer som kommunene står i ovenfor arbeidet med barn og unge
- Prosjektet har evnet å se dette i forhold til Sjumilsstegets satsning, og jobber med å finne sin plass og rolle i forhold til dette
- Prosjektet har bidratt til å arbeide forebyggende barnevern der barn og unge oppholder seg
- Prosjektet har evnet å være aktiv i forhold til brukermedvirkning gjennom de gode samtalene

I ettertid kan vi si at prosjektet var positivt der og da. De ansatte i prosjektet var en ressurs som ble brukt av barn, foreldre, lærer og i forhold til klassemiljø/grupper. Det er vanskelig å peke på konkrete endringer og resultater av prosjektet i ettertid.

Tre områder hvor det er særlig behov for forbedring

1. Behovet for flere førskolelærere i kommunens barnehager.

Vi trenger flere førskolelærere inn i barnehagene i Salangen kommune. Det er gitt 12 dispensasjoner fra utdanningskravet tilsvarende 735 % stilling for barnehageåret 2011/2012. Fylkemannen har kommentert i sin tilsynsrapport at dispensasjon skal være unntak og ikke regelen.

2. Behov for støttekontakter/fritidskontakter og avlastningsfamilier

Vi klarer ikke å finne nok støttekontakter og avlastere til barn med funksjonshemminger. Dette som innebærer at flere barn som har vedtak om tiltak ikke får denne tjenesten likevel.

3. Det er ønskelig at bassenget holdes åpent på ettermiddag- og kveldstid kommunens innbyggere.

Drift av bassenget på fritiden for barn og unge spesielt, og for Salangens øvrige befolkning generelt. Dette vil være et trivsels og helsefremmende tiltak.